

Lakselus på vill laksefisk 2025

Ørjan Karlsen,
Rune Nilsen & Rosa Marie Serra-Llinares

Overvåkingen er finansiert av Nærings- og fiskeridepartementet og Mattilsynet, og utføres i samarbeid med NORCE LFI og Norsk institutt for naturforskning (NINA)

Overvåking av lakselus på vill laksefisk

Samarbeid mellom HI, NINA og NORCE

Finansiert av Nærings- og fiskeridep. og Mattilsynet

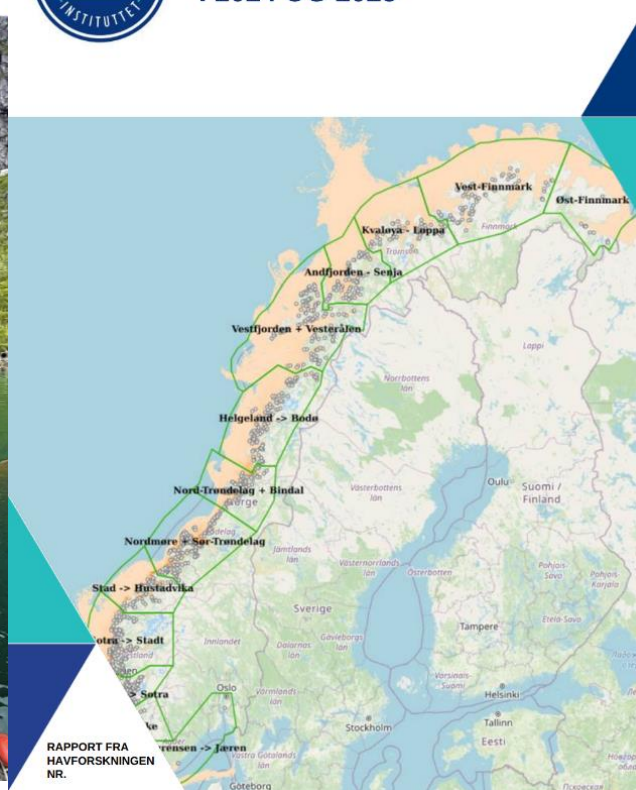
LAKSELUSINFESTASJON PÅ VILL LAKSEFISK LANGS NORSKE KYSTEN I 2025

Sluttrapport til Mattilsynet

Ørjan Karlsen, Rune Nilsen, Rosa Maria Serra-Llinares og Alison Harvey
(11)

MODELLERT PÅVIRKNING AV LAKSELUS PÅ VILL LAKSEFISK I 2024 OG 2025

Produksjonsområdebaseret vurdering av lakselusindusert villaksdødelighet 2025

Ekspertruppens leder og redaktør:

Leif Christian Stige, Seniorforsker ved Veterinærinstituttet (VT)

Ekspertruppens nestleder:

Knut W. Vollset, Forsker ved NORCE

Ekspertruppens medlemmer (alfabetisk):

Ola Diserud, Seniorforsker ved Norsk institutt for naturforskning (NINA)

Ørjan Karlsen, Seniorforsker ved Havforskningsinstituttet (HI)

Øyvind Knutsen, Seniorforsker ved SINTEF Ocean AS

Frank Nilsen, Professor ved Universitetet i Bergen

Rachel A. Paterson, Forsker ved Norsk institutt for naturforskning (NINA)

Lars Øviller, Seniorforsker ved Veterinærinstituttet (VT)

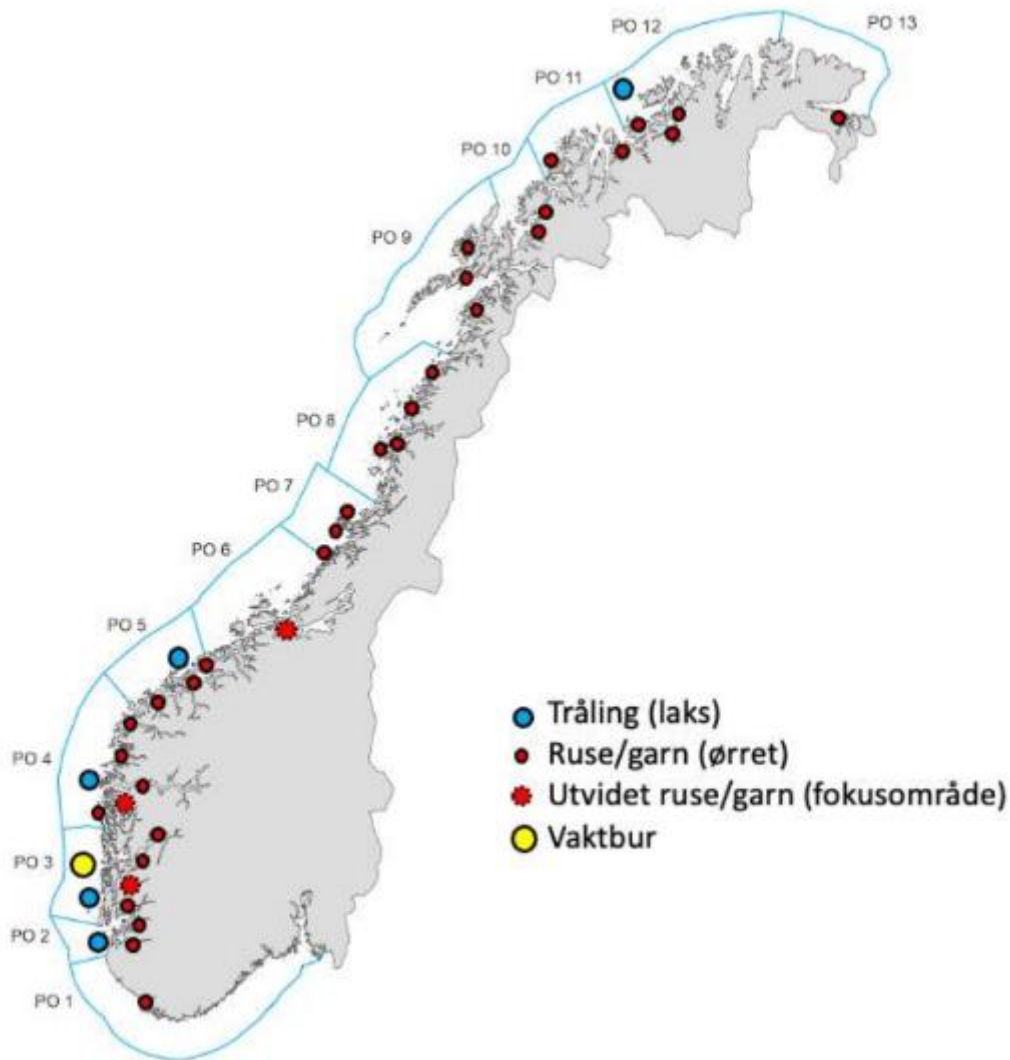
Jofrid Skarøhamar, Seniorforsker ved Havforskningsinstituttet (HI)

Ekspertruppens sekretær:

Roger Lille-Langøy, Senioringeniør ved Havforskningsinstituttet (HI)

Overvåkingen 2025

Sjørret og sjørøye fanges helst med ruse, suppleres med garn

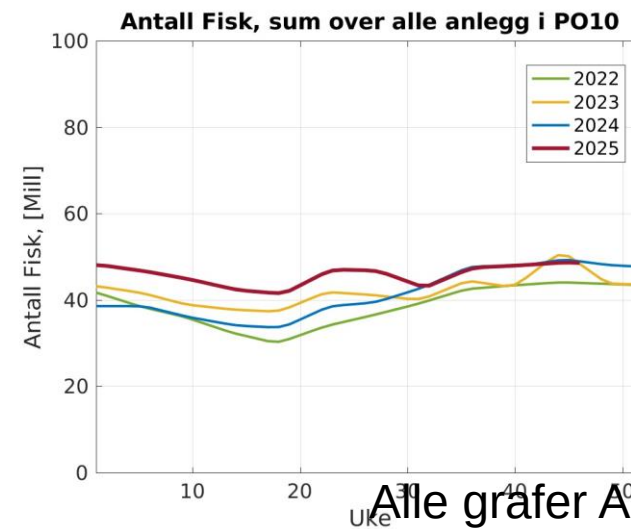
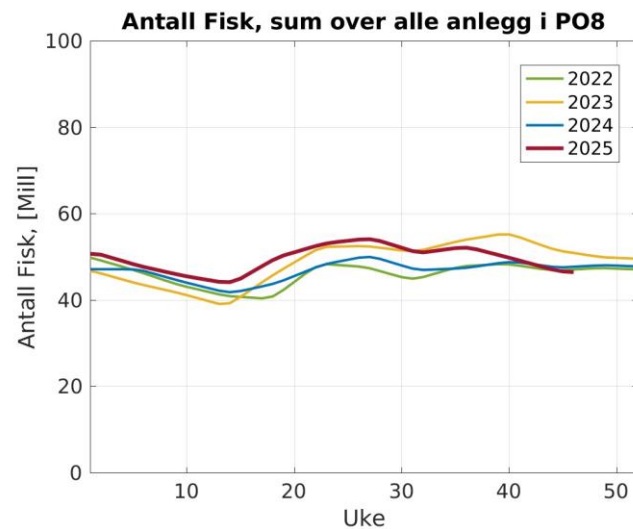
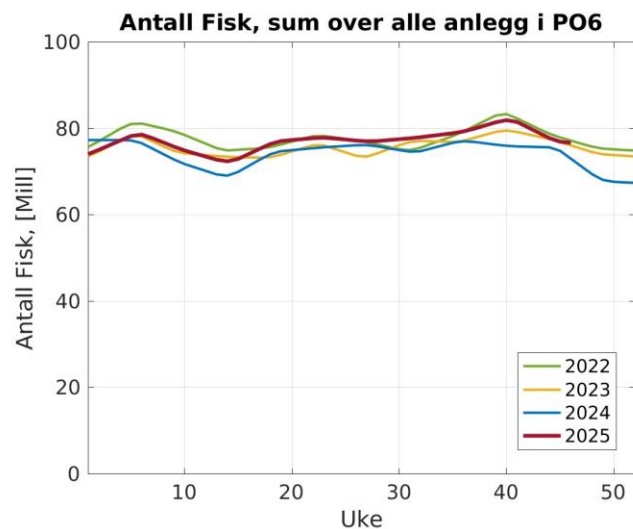
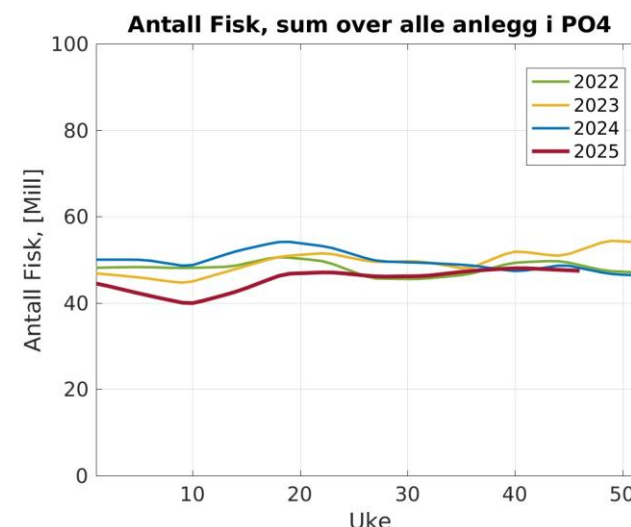
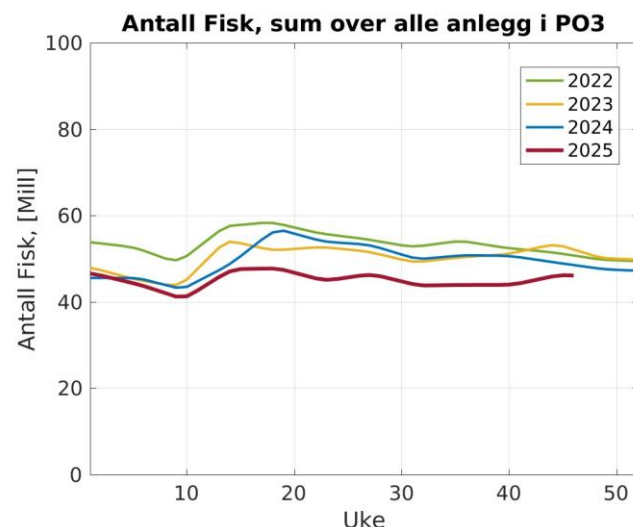
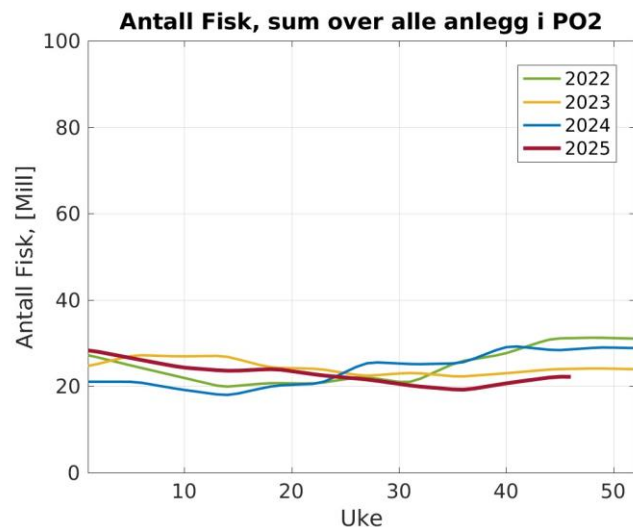
Utvandrende postsmolt laks fanges nesten utelukkende i trål

- Denne laksen kan spores til hjemelv med genetiske metoder

Smittepress i Hardanger og Austevoll undersøkes med vaktbur

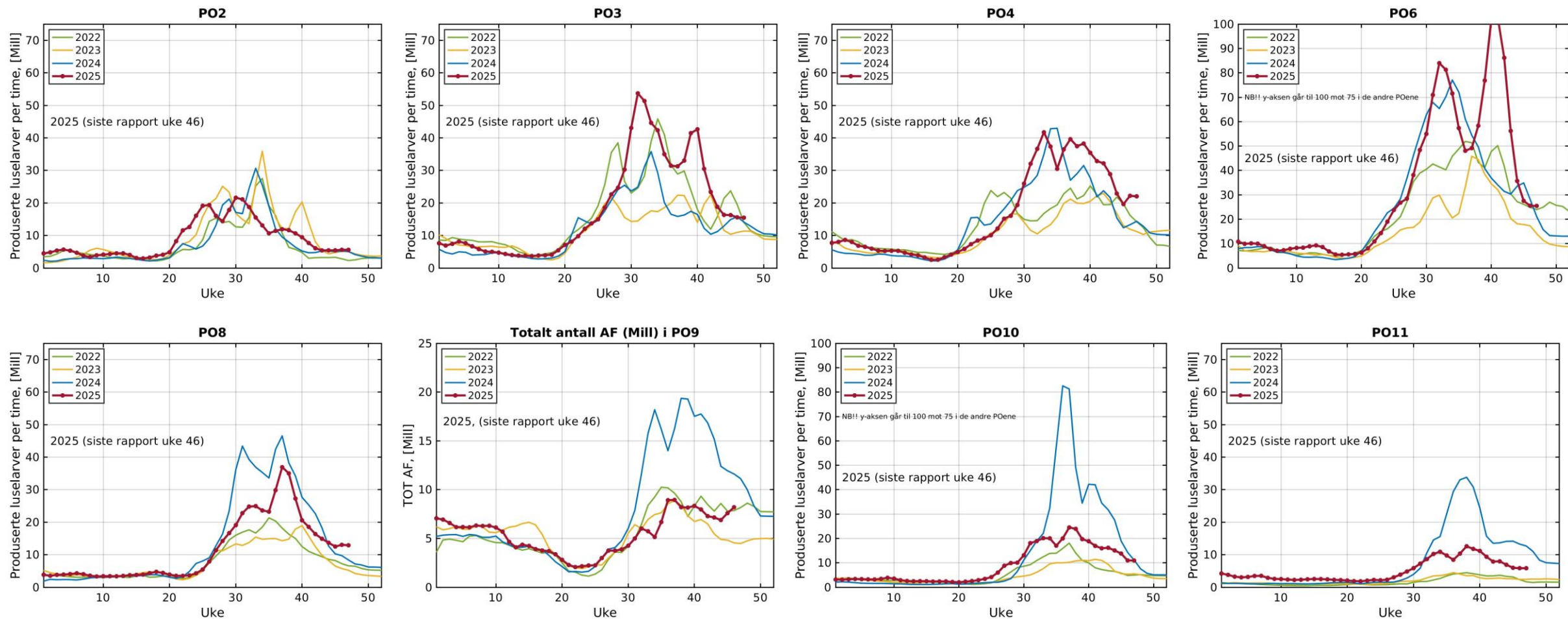
I tillegg estimeres dødelighet fra 401 elver med en virtuell postsmolt-modell

Produksjonen øker nordover

Alle grafer Anne D. Sandvik
Se alle områdene på lakselus.no

Produksjon av lus pr. time

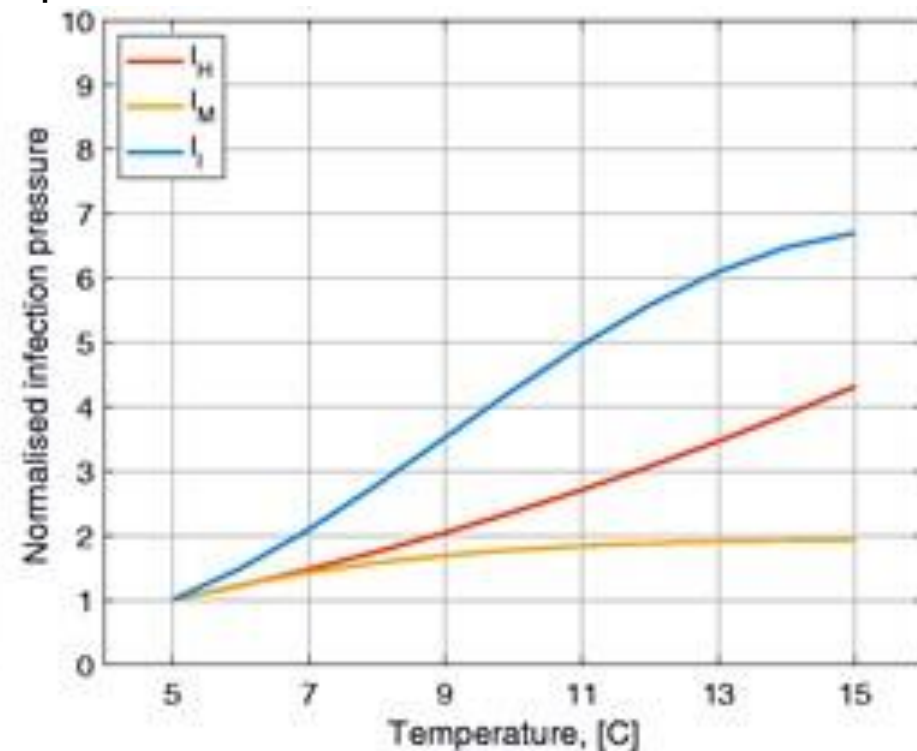
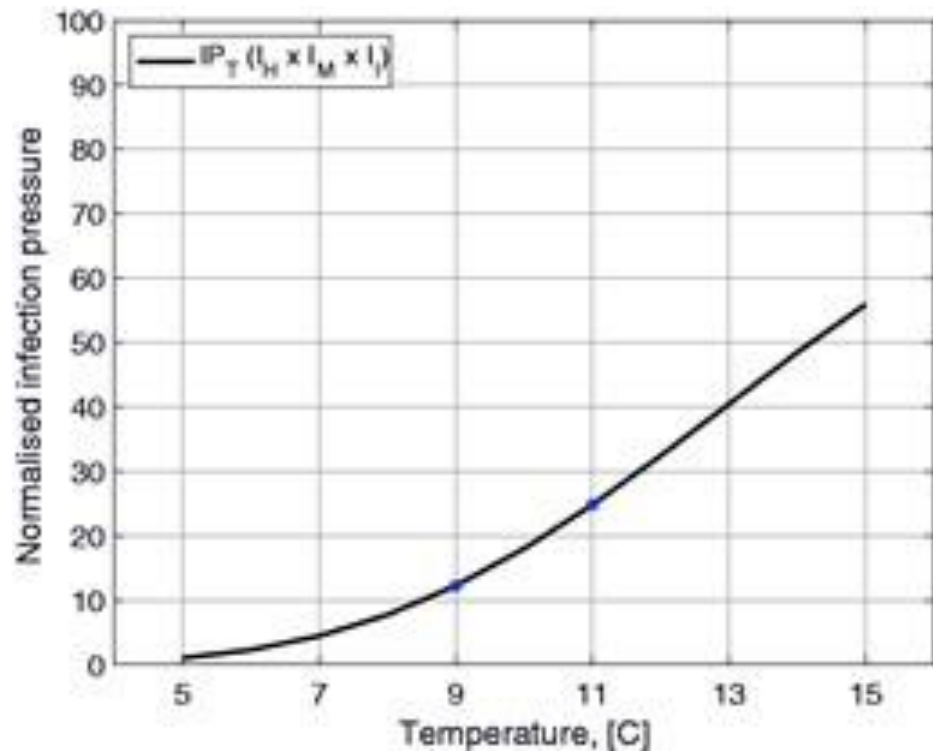

Alle grafer Anne D. Sandvik
Se alle områdene på laxselus.no

2024: Marin hetebølge nordpå, sent 2025: Varmere enn normalt i juli

- Temperatur påvirker smittepress
- Styrt av produksjon av nauplier (klekkerate), dødelighet på lus og lusens økende evne til å smitte fisk med økende temperatur.

Smittepress

Infektivitet

Klekkerate

Dødelighet

Dødelighet utvandrende postsmolt av laks

- Tråldata
 - Tråler 4 sammenhengende uker
- Virtuell postsmoltmodell
 - En vandringsmodell for laks som plukker opp lus etter som den vandrer gjennom ett estimert smittefelt
 - Denne modellen har noen forutsetninger om utvandringen fra elvene (40 dager fra første til siste fisk med likt antall fisk hver dag), hvor (korteste vei til havet med noe tilfeldig variasjon) samt svømmehastighet.
 - Modellen er tilpasset tråldata med kjent hjemelv.
 - Veterinærinstituttet og SINTEF har sine egne VPSe

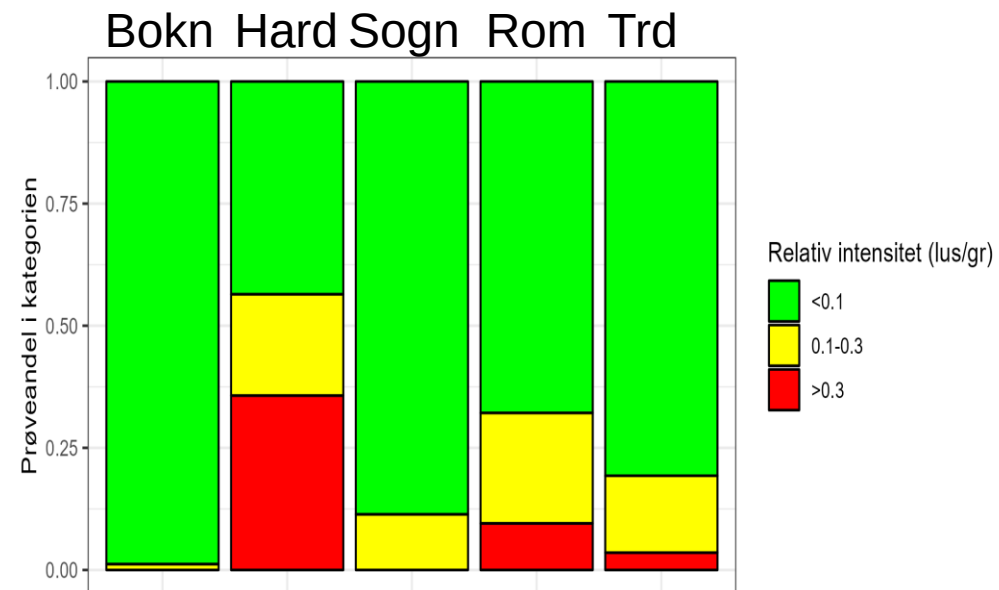

Tråldata oppsummert

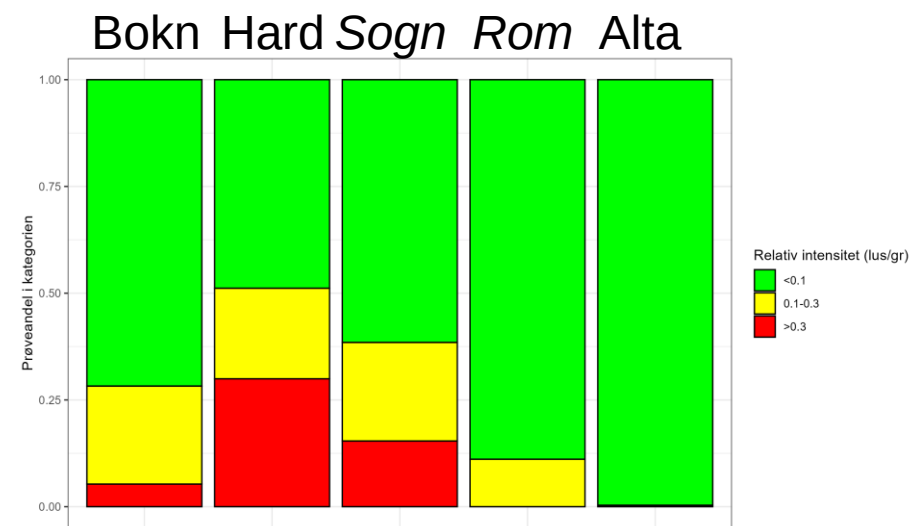
- Boknafjorden – middels lus
- Hardangerfjorden – mye lus
- Sognefjorden – middels lus
- Romsdalsfjorden – middels lus
- Trondheimsfjorden – lite lus
- Altafjorden – lite lus

2024

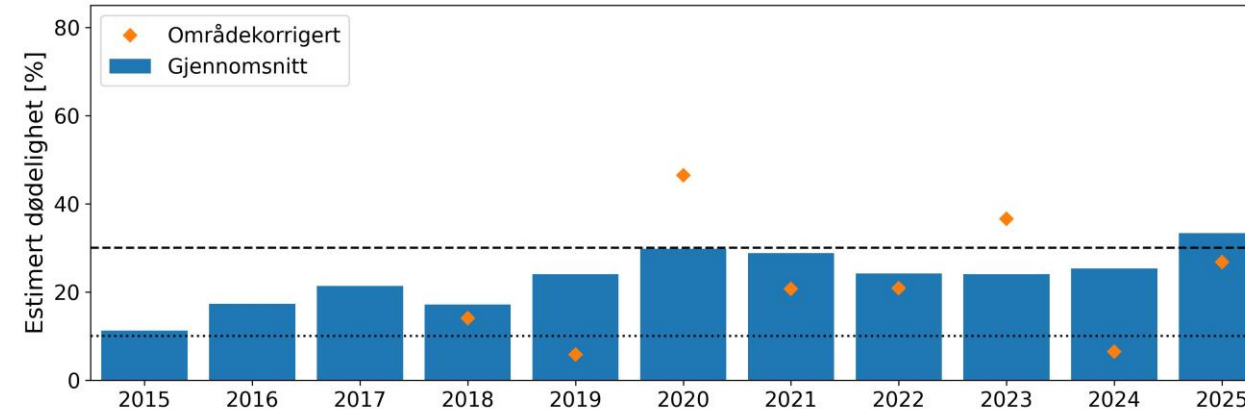
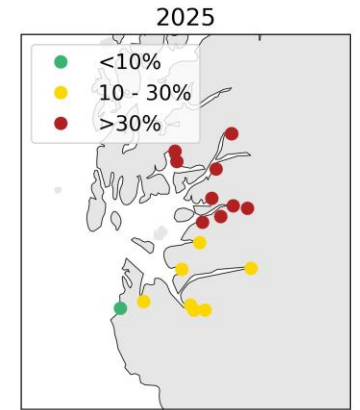
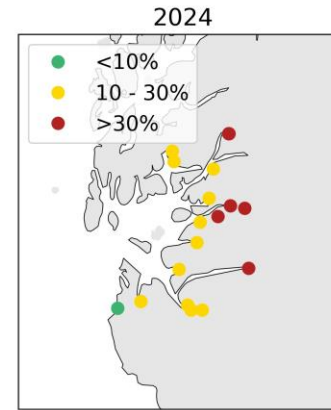
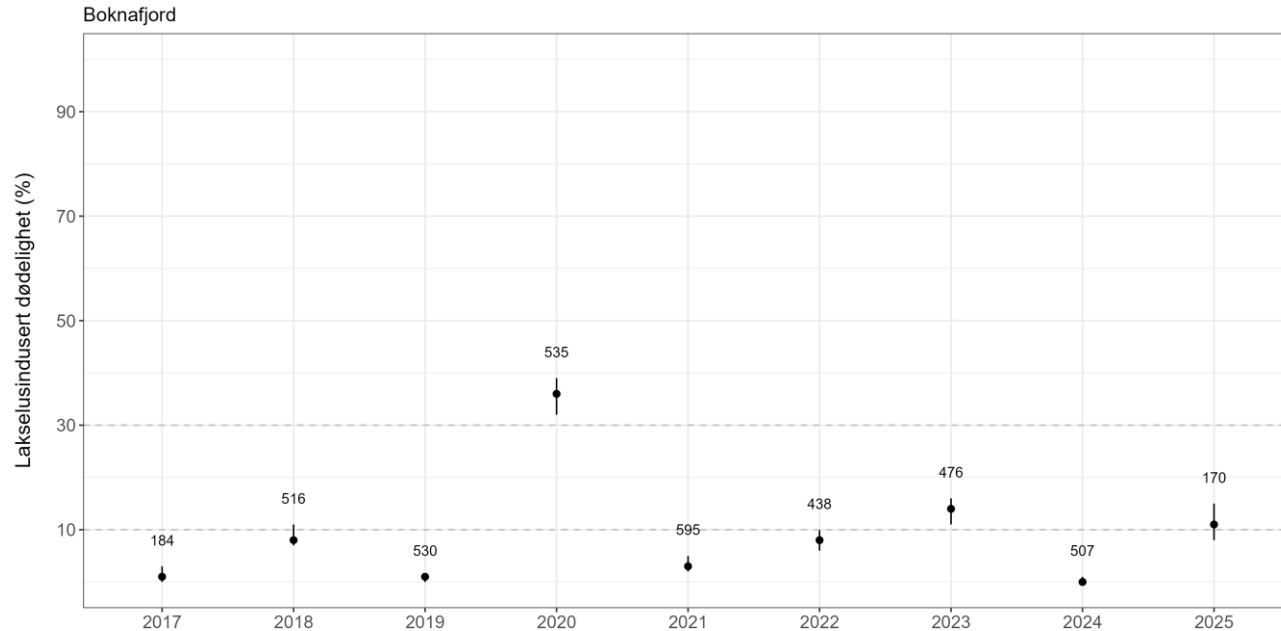

2025

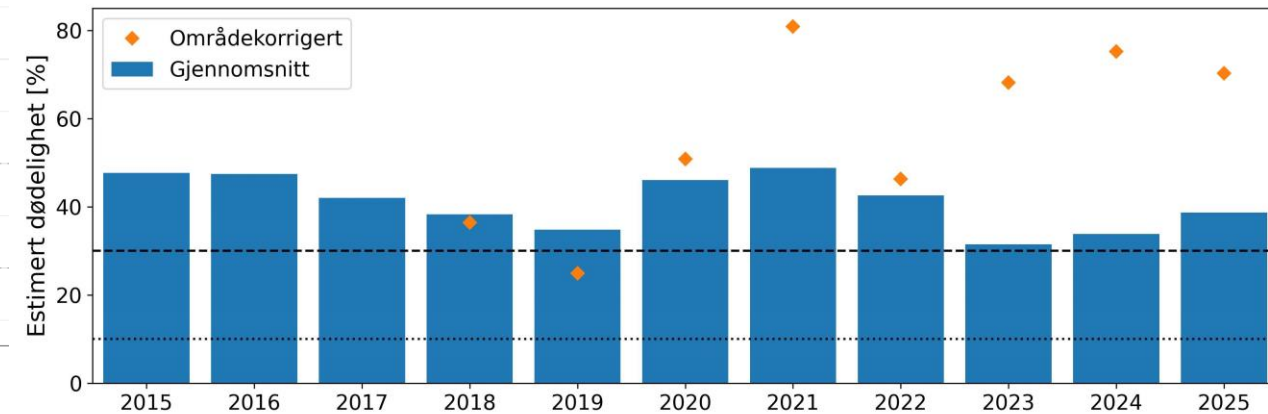
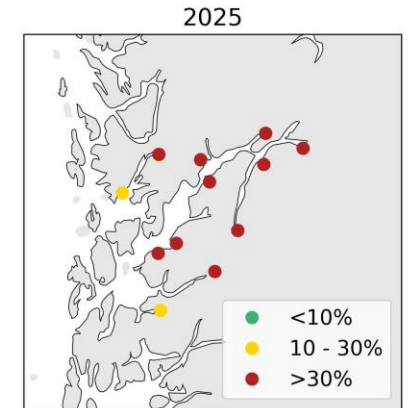
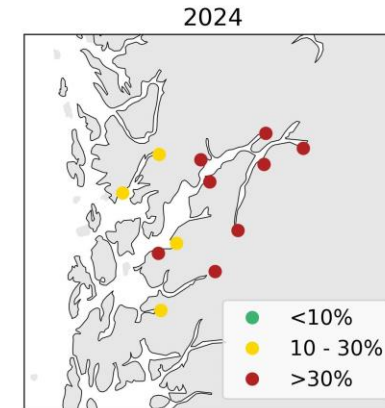
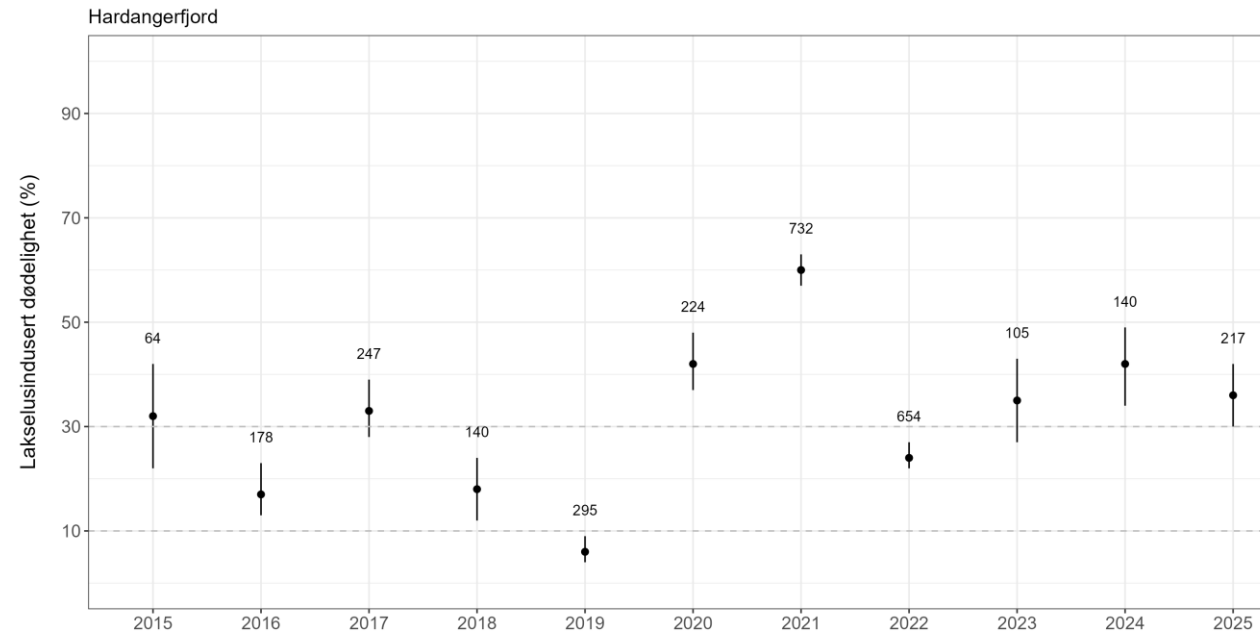

Dårlige fangster 2025 i Sognefj. Og Romsdalsfj.

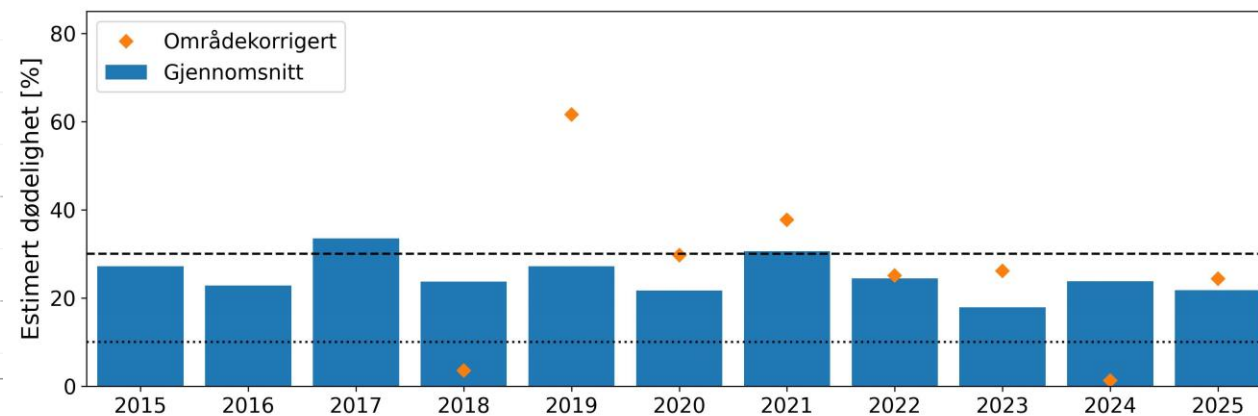
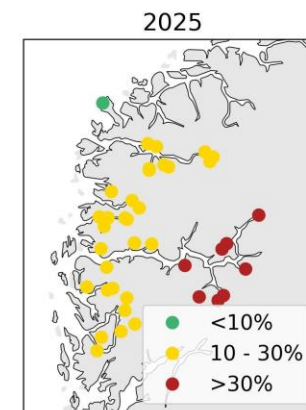
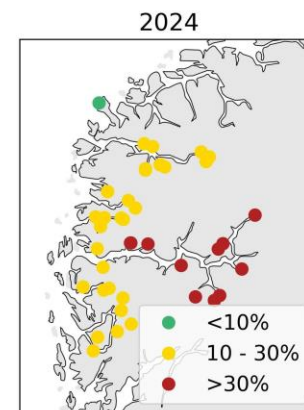
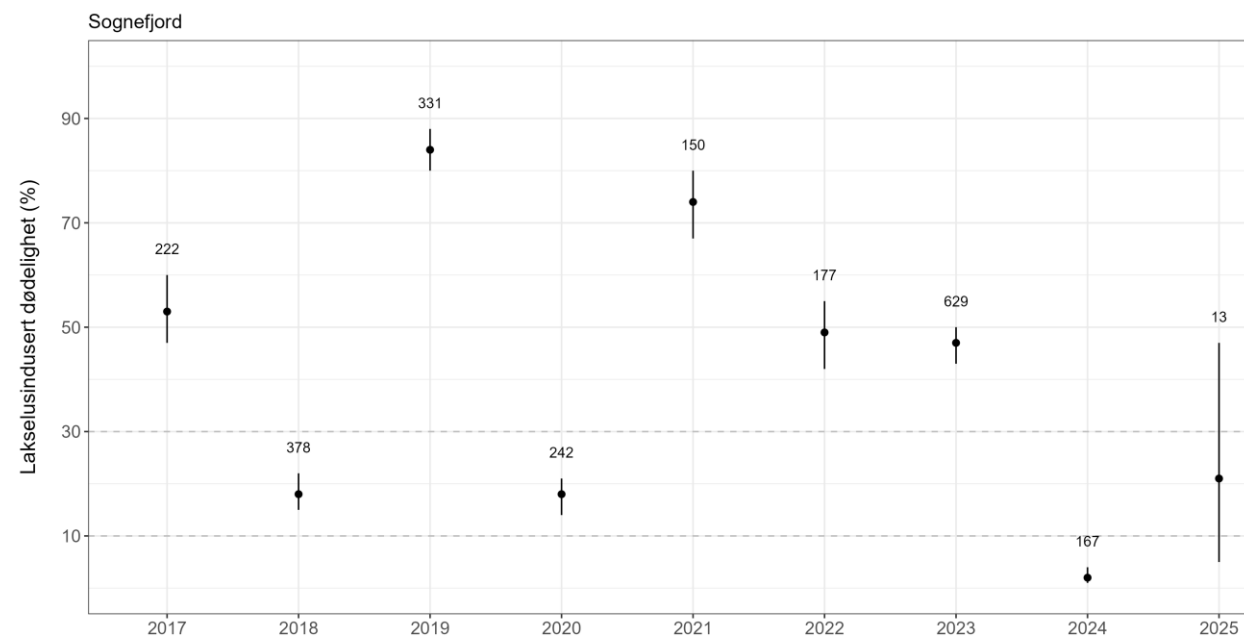
Boknafjorden (tråles oftest ukene 18-21)

Hardangerfjorden – mye lus

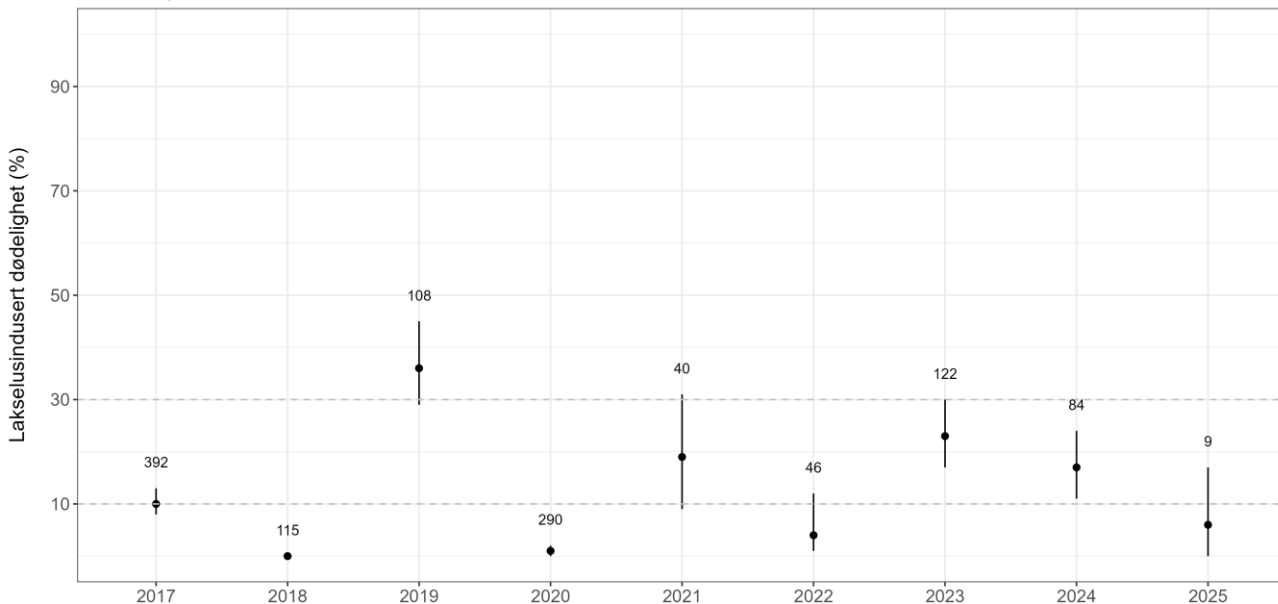

Sognefjorden – middels lus

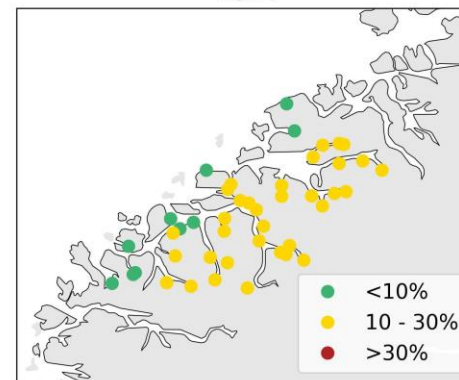

Romsdalsfjorden – middels mye lus

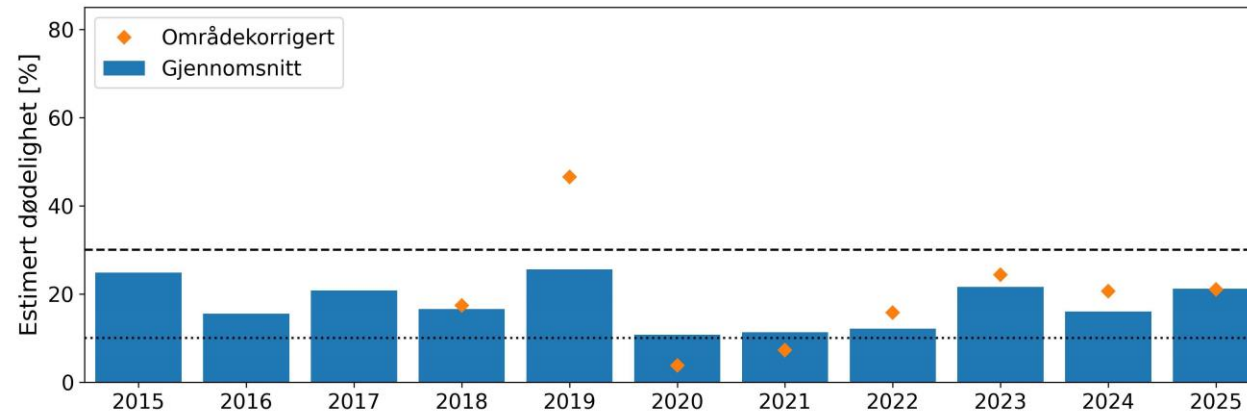
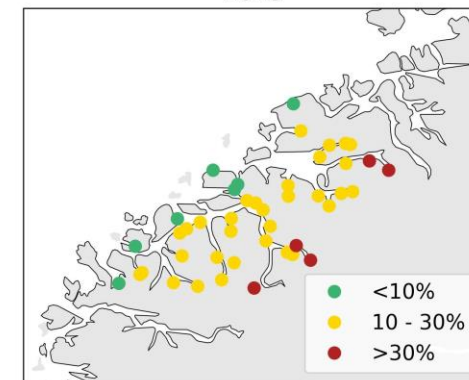
Romsdalsfjord

2024

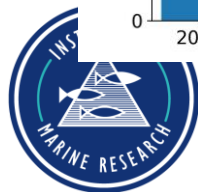
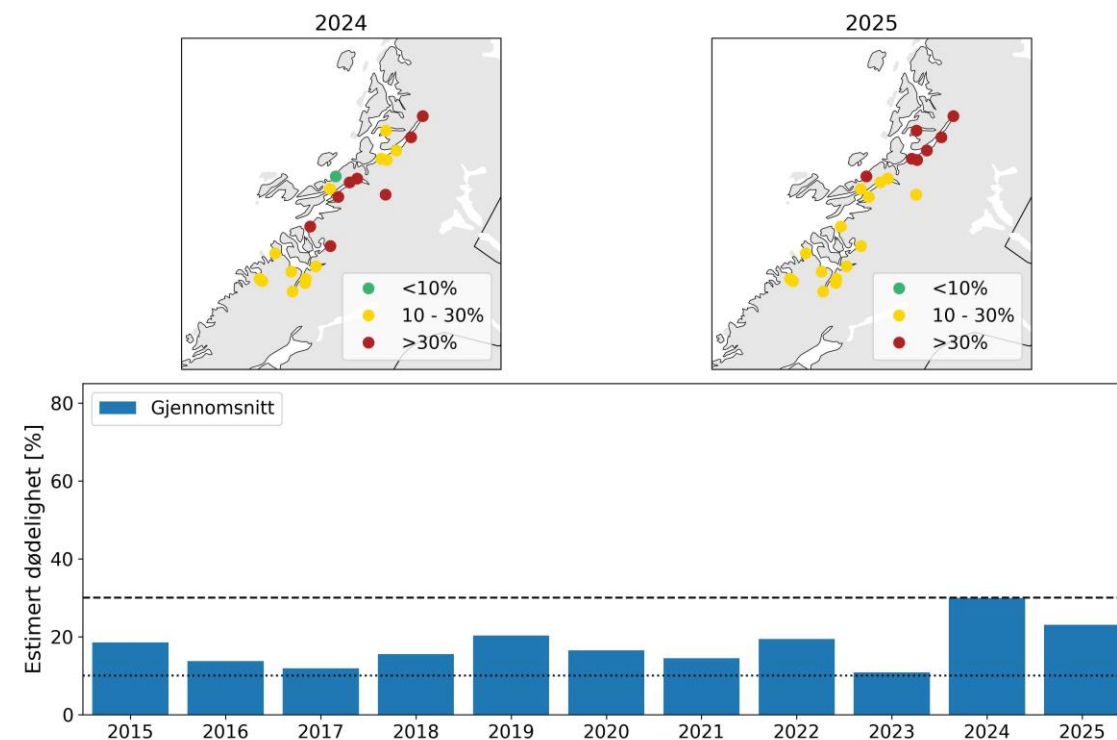
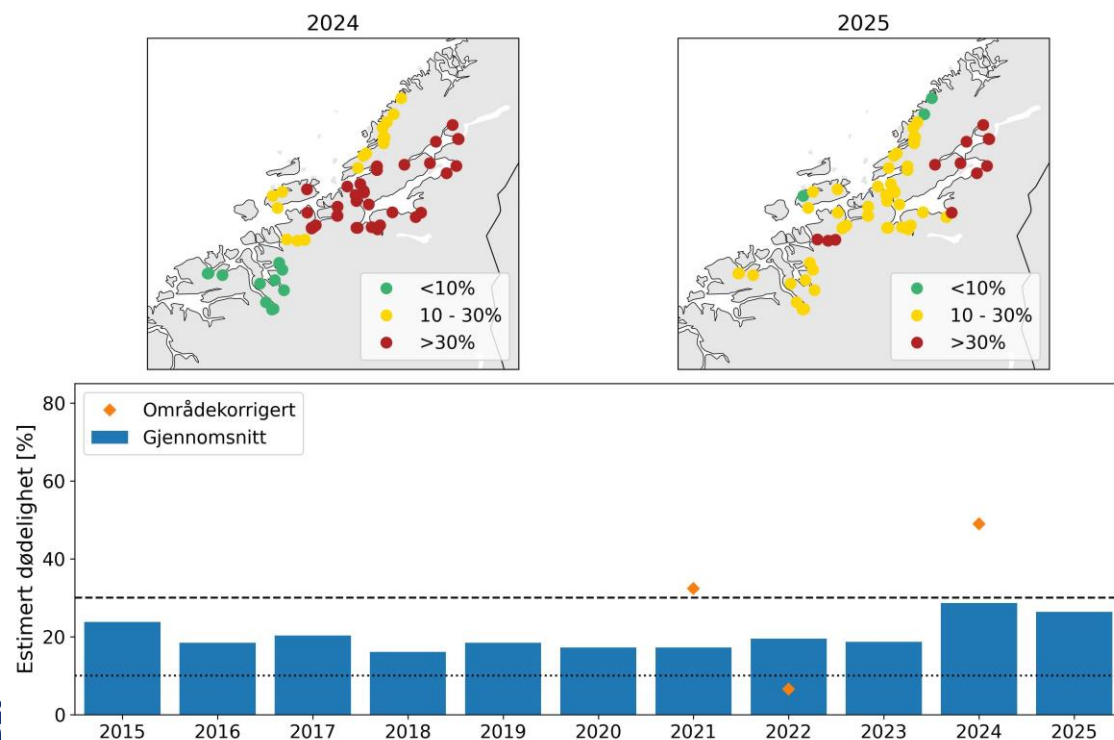

2025

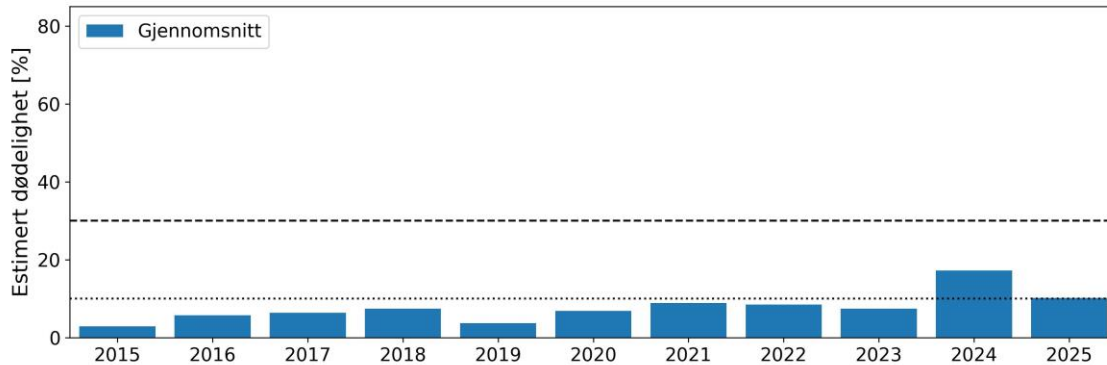
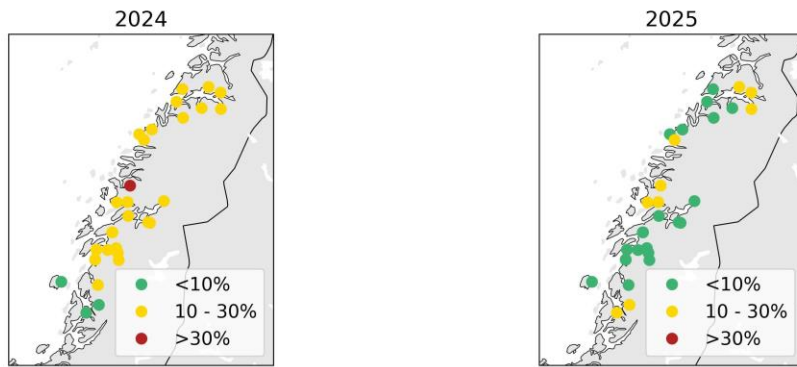

PO6 (Sør-Trøndelag)

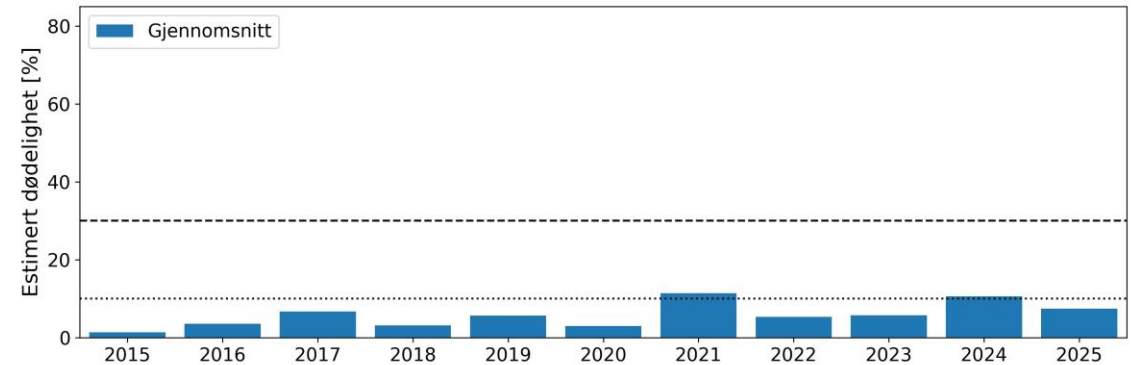
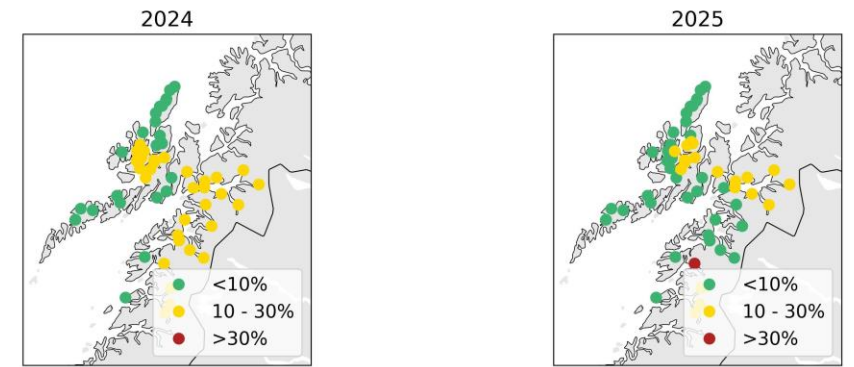
PO7 (Nord-Trøndelag)

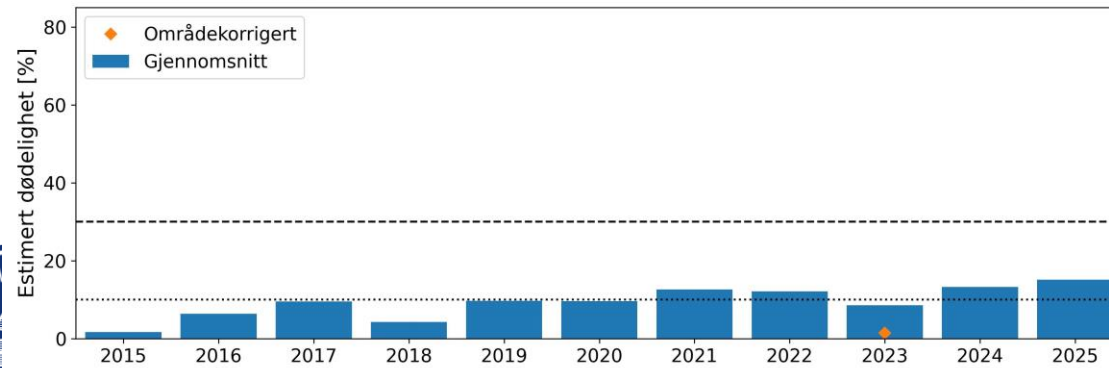
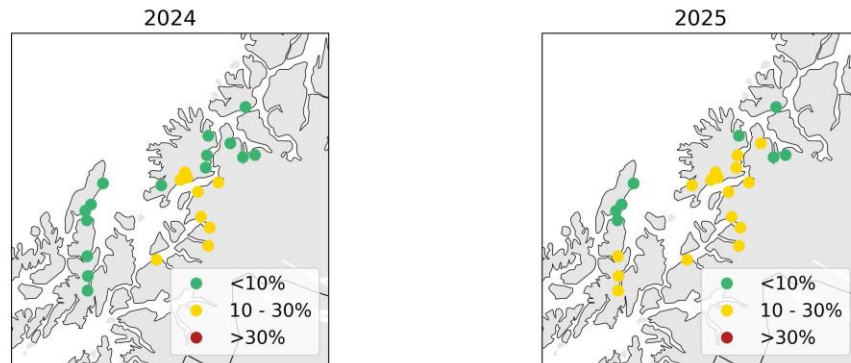
PO8 (sørlige Nordland)

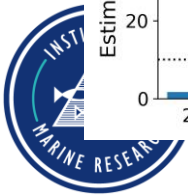
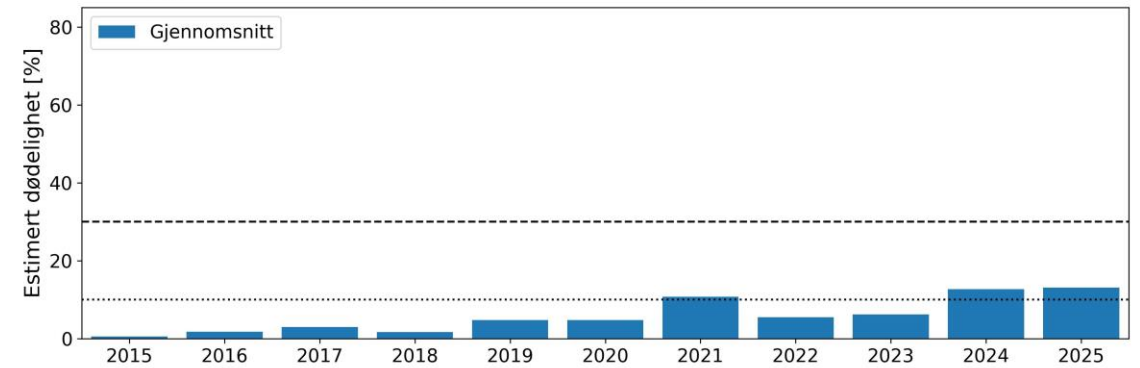
PO9 (nordlige Nordland)

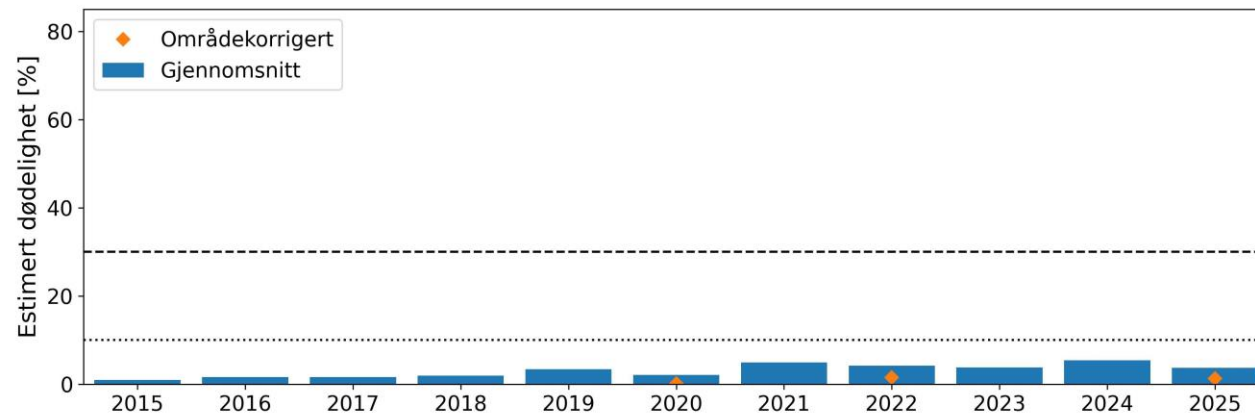
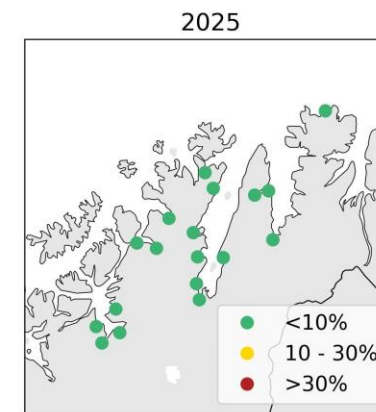
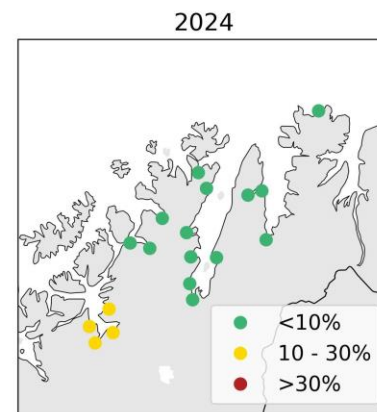
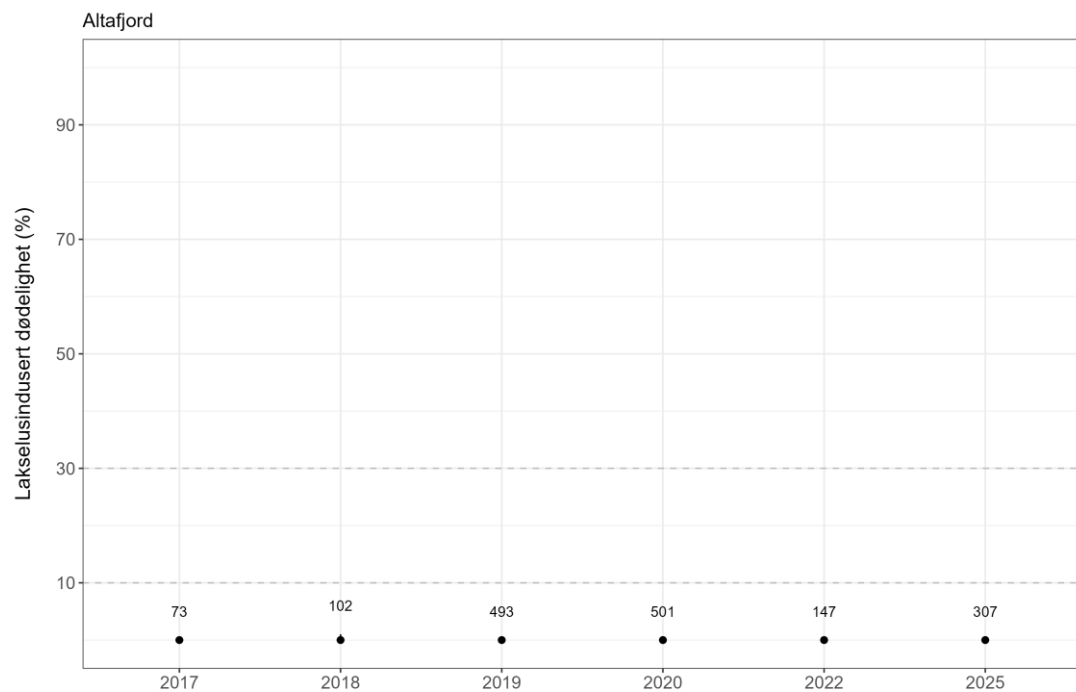
PO10 (sør Troms)

PO11 (nord Troms)

Altafjorden (PO12) – lite lus

Ørret/Røye: Ruse og garn

- Vi har i stor grad undersøkt hver stasjon 1 gang
- I tid er dette lagt opp til 2-3 uker etter midtpunkt for utvandring
- Men, en kan ikke direkte overføre resultatene til laks, analyser indikerer at det oftest er mer lus på sjøørret.

Oppsummert 2024 og 2025

Høyeste estimerte dødelighet på stasjon

